

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábon petításcor egyszeri hirdetésnél 9 kr., többszöri hirdetésnél 7 kr. — Bélyegdíj 30 kr. Hirdetések és díjak HÖRFÁT GÁSOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő: ELESKÁRÓLY.	A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk.
Egész évre	4 frt.	A kiadók nevében: Lukács Gábor dr.	Előfizetési pénzek Darnay Kálmánhoz , a kiadó hivatal főnökéhez küldendők.
Fél évre	2 frt.	Bárdi György dr. Darnay Kálmán.	Kéziratokat nem küldünk vissza.
Negyed évre	1 frt.		
Egyes szám ára 10 kr.			

Bizottság-gyártás.

Gyártjuk a bizottságokat en gros. Bizottság itt és ott, mindenben és mindenütt. Van nagy bizottság, kis bizottság, szűkebb körű bizottság; van hármas, ötös, hetes kilences bizottság. Társadalmi és községi életünknek fő-főjellemvonása a bizottságok. Amde míg a társadalomszülte bizottságok cselekszenek is, addig azok a bizottságok, amelyeket a községi élet alkot, rendszeren az édes semmittevés babérain pihennek.

Különösen a jelenlegi községi életünk hemzseg a bizottságoktól. Egyetlen szavunk sem volna ez ellen, ha azt látnók, hogy ezek a bizottságok tesznek is valamit, de mikor azt kell tapasztalunk, hogy a legtöbb beéri a megbízatás olcsó dícsőségével s a munkát, melyre vállalkozott, eszébe sem jut elvégezni, s a rábizott eszmét végképpen elaludni engedti: akkor egy cseppet sem lehetünk megelégedve a bizottságoknak ezzel a dícsőséges korszakával.

Nehogy azonban azt higgyék, hogy fentebbi állításaink légből kapottak, felsoroljuk azokat a bizottságokat, amelyeket évek során át a város képviselőtestülete alkotott. Nevezetesen: iskolabizottság (iskolaszék), a zárdabizottság, a vásárjogi bizottság, a haraszi kétrendbeli bizottság, a legelő rendezésének bizottsága, az elfoglalt területeket visszacszerző bizottság, a téglagyári bizottság, a községi, azután az egyházi adóhátralék törlesztésére kiküldött bizottságok.

Hamarosan ez a tiz bizottság jött

eszünkbe. E névsor bizonyára nem teljes. Azért tisztelettel bocsánatot kérünk ama bizottságok tagjaitól, amelyek a fentebbi névsorból kimaradtak, de hát a jegyzőkönyv nem lévén kezünk ügyében, teljes névsorral a legjobb akarattal sem szolgálhattunk.

Ki kell azonban jelentenünk, hogy mind a bizottságoknak munkáját — akarom mondani — semmittevését itt szóvá tesszük s bírálatra vetjük, az első hármat, az iskola-, a zárdabizottság és a vásárjogi bizottságot ki kell vennünk a sorból, mert ezek becsületesen és pontosan teljesítik a munkát, amire vállalkoztak. Am a többiek aluszak. Az év minden szakában mélyes mély téli álmat aluszak s legfőleg a képviselőtestület jegyzőkönyveinek fekete betűi hirdetik, hogy ezek valamelyik gyűlésen meg is születtek.

Úgy tetszik: halvaszülettek. Hát, uraim, nem jó rendszer ez, amely nálunk kifejlődött és virágzó korszakát éli. Mikor föl-fölmerül a gyűlésen egy-egy üdvös gondolat, eszme, indítvány, ez közhelyesléssel találkozik, kapva kapnak rajta s nyomban megszűnnek — a bizottság. Hamarosan kiböknék néhány embert s bizottsággá tömörítik, a jegyző megörökíti a vastag protokolumba s azután — ráborul az örök feledés fátyola. Így azután a városnak sok ügye, baja, érdeke ott van eltemetve azokban az árkusokra terjedő jegyzőkönyvekben, melyeket a munkával bőségesen ellátott jegyző már alig győz a vastag kötetbe róni.

A zöld asztalnál elfogadott megbízatást hűségese és pontosan teljesíteni erkölcsi kö-

telesség, olyan, mint ama teendőnk, ami polgári állásunkkal jár. Megvagyunk győződve, hogy azok a tiszteletreméltó férfiak, akik a megbízatást elfogadják, el is végeznék a vele járó dolgot. A hibát inkább abban látjuk, hogy az előjárásnak nem juttat eszébe, hogy őket összehívja s a képviselőtestületnek nem akad soha egyetlenegy tagja sem, akinek eszébe jutna, hogy egyik-másik bizottság működéséről felvilágosítást kérne. Így történik, hogy sok okos eszme elkallódik, elposványosodik, megsemmisül éppen annak a bizottságnak a kezében, amelynek az eszme megvalósítása első sorban feladata, kötelessége.

Mindezek dacára jelenlegi viszonyainkban fenn kell tartanunk a bizottságoknak ezt a széleskörű rendszerét, mert községi ügyeinknek vezetése oly improduktív kezében van, amelyek nemcsak új eszmét nyújtani nem képesek, hanem a fölvetett eszmék megvalósítására is képtelenek.

Ily körülmények között legjobb volna, ha a kiküldött bizottságok fejévé egy egy elnököt is mindjárt választana a képviselőtestület olyan tagokból, akiknek egyénisége garancia arra, hogy a bizottságokra ruházott munkát emberül el is végzik. Egyes ügyeknél lehetne azután záros határidőt is megszabni, amikor eljárásuk eredményéről számolnának, javaslataikat megteennék s a szükséges szankciót a képviselőtestületől kikérnék. Így az előjárás azután csak a teljesen kész dolgot kapná, hogy ezt végrehajtsa.

Éjszemedbe. . . .

— A SÜMEG ÉS VIDÉKE eredeti tárcaja. —

Irtta: **Minke Béla.**

Éjszemedbe hogy benéztem:
Elandalgott a lelkem
S magam elé üdvösséget,
Mennyországot festettem.
Nincs szó, a mely kimondhatná
Boldogságom gyönyörét,
Oh bár mindig olyan üdvet,
Olyan gyönyört érzének.

Hogyha az ákácnak lombja
Beszélne a világnak:
Párja, tudom, hogy nem volna
Büvös-bájos szavának.
Elmondhatná, hogy a szívem
Akkor miként érezett
És gyönyörrel töltött be
Az égő, hű sziveket.

Hallgass, hallgass ákác lombja
Ha tudná is, ne csevegj,
Andalgásom édes titkát
Mindörökre eltemesd.
Elég, hogyha megértette,
Elég, hogyha tudja ő,
Csak ő neki mondó el újra,
Valahányszor erre jó.

Sárika.

— A SÜMEG ÉS VIDÉKE eredeti tárcaja. —

Irtta: **Darnay Kálmán.**

Az egész világ egymásnak szánta őket. Senki sem gondolt egyébre, mint hogy Szélesy Sárika pártját Bíró Dezső köti be. Ha kinyitott a tavasz, naponként együtt sétáltak ki a zöldelő csallitba, a máma társaságában. Együtt keresték a tavaszt hirdető bolyhos kökörcsint. Együtt szakították le a harmatos gyöngyvirágot. Az első gyöngyvirággal kezében szebbnek találta Dezső Sárikát a természet összes virágainál, szendőbbnek a habfőhővirágnál, kedvesebbnek az illatos ibolyánál.

Ugy simult Sárika Dezsőhöz, mint a fakadó rózsza szirmai egymáshoz, vagy a száraz galyon ülő vadgalamb turbékoló párjához. Az eperérés is együtt találta őket, ott telepedtek le a törpe bokrok közé, hol legjobban piroslott az eper, és míg a mama keze fürgén járt a kötőtűkön, addig Sárika kicsi ujjacskáival rakosgatta a pirosló epert a mellette heverésző Dezső szájába. A nyári meleg napok kellemes estéin, Szélesyék tágas kertjének lombos fái alatt hűsültek, az alatt a terebélyes gesztenyefa alatt, hol az esti dalát zengő fülemile a későn hazatérő döngicselő méhe társaságában örök hűséget esküdtek egymásnak. Még a sápadtképfű hold is kíváncsian tekintett le rájuk, elküldve ezüstszerű sugarait, hogy az örömtől sugárzó két arcot megvilágítsa. Az idők változtak, az éneklő fülemile, a zümmögő méhe és a holdvilág tanúsító tekintete hiába juttatta eszébe Sárikának

egykori fogadalmát, csapodár lelke most ott tévelygett szárnyra akasztott gondolataiban, annak a négy szürke lónak, elegáns gazdáján, gróf Telekdy Benőn, ki amúgyra kitüntette a legutóbbi majálison, hogy vele táncolta a második négyest.

Bíró Dezső szomorú napokat élt, ott fektet előtte a nagypecsétes ügyvédi oklevél, melyet küzdelem, fáradságos tanulmány árán szerzett, mely fiatalon, 26 éves korában, ösztönözve azon vágyt, hogy Sárika kezét mielőbb elnyerhesse.

Ott ragyogott a kék földszintes ház homlokán a cimtábla, mely aranyozott betűkkel hirdette, hogy dr. Bíró Dezső megnyitotta irodáját. A kliensek egymásnak adták az irodajutó kilincset, két irnok gubbasztott a zöldposztos íróasztal mellett, másolva pörös iratok fogalmazványait, csak a principális nem lelte örömet a munkában. A szorgalmas ifju nem ismert önmagára, míg előbb éjet nappallá téve forgatta a Corpus Jurist, böngészte a kuliai döntvényeket, most tétlenül órákszám el-elmerengett, belebámulva a nagy semmisségbe.

Még a társaságot is kerülte, ha elfogta a bú, futott a szabadba, felkereste a lombos erdő sétatányait, hova oly sok édes emlék fűzte.

Elmúlt az ősz, a lombos fák elhullatták koronájukat, a kopasz ágak görnyedve tartották vállaikon a tél első havát, mely fehér lepet borított az erdő tisztás, sima területére, ezer színben csillogtatva a téli nap megtört sugarait.

Ott állt Sárika szalonja földig érő tükrö előtt, bájos arca mosolyra nyilva, kis kezeské-

Ezeket kellett elmondanunk, midőn a a szűnyadó bizottságokba és a tehetetlen előjáróságba fektetett köz-égi életet szemügyre vettük. Nagyon jól tudjuk, hogy szavainknak alig lesz meg a kívánt sikere, mert a közönynek vastag páncélát áttörni bizony nehéz munka. Azt azonban nagyon helyesen tenné a képviselőtestület, ha a kiküldött bizottságokat nyilván tartatná s mint — az képviselőházban az „el nem választott” interpellációkat, — időnkint felolvastatná.

Mi a jelen száunktól fogva a bizottságok nyilvánartatásának a nagy közönség előtt támogatói leszünk. Hadd lássa közönségünk, minő eleven bizottsági élet uralkodik nálunk — a papíron.

Nemzeti társadalom.

Nagy a civilizáció a szellemi előrehaladás s a tudomány feltételül kapcsolatban álló általános anyagi előrehaladás ebben az országban, sőt ha az utóbbi évtizedeket, a lefolyt fél századot megelőző korszakhoz hasonlítjuk, bámulattal tölt el fejlődésünk rohamossága.

Nem akar ez dicséret lenni, mert hisz sokkal több a kiáltásra szoruló és talán kiírhatatlanul hiába bennünk, sem hogy a természet melében rejlő erejével és a békés idők áldásával tett előrehaladásunk elbizakodottá tehetne bennünket.

De ha tudományunk emelkedett, ha kereskedelmünk virágzóbb, bőcső korát élő iparunk lendületesebb és izmosabb, viszont nem tagadhatjuk el, hogy még mindig nem tudunk versenyre állni előrehaladásunk ágában a művelt külfölddel és ha a társadalmi élet fejlődését vesszük tekintetbe, itt már ráakadtunk a kiirtandó és talán kiírhatatlan hibákra.

Társadalmunk egységét alomban sem ismerjük, társadalmunk — a mi van is — széthuzódó kasztoakra oszlik, kasztoakra, melyek vagy a név, vagy a rang, vagy a vagyon, vagy a szellem árisztokráciájából kerülnek ki és ezek külön csoportosulása benn rejlik a társadalmi élet minden megnyilvánulásában és választó falak közt találhatók.

Társadalmi életünk beteg, nincs egységes magyar társadalom és sokáig nem is lesz. Pedig a történelem azt bizonyítja, hogy az egységes társadalmi élet ereje az, mi például az államhatalom üdvös törekvéseit, reformterveit, átalakulást célzó eszméit a maga támogatásával sikerre vezetheti. Sőt láttuk, hogy a társadalom egységében megnyilatkozó ellenszenv kiviheletlenül tett sok államhatalmi törekvést és célt. Sajnos tehát nemzetünk fejlődésére nézve minden szempontból, hogy nincs nemzeti társadalom, nincs társadalmi együttélés, összehuzódás.

De miért nincs? Mert nagy képtelenségünk s önön értékünk túltengésében szenvedünk. Pedig a társadalomnak millió közketonából, napzámósból kell állani a kevés számú elnevezélete alatt. Ámde hogy áll a mi úgynevezett társadalmunk? Mindenki első, minden ügyefogyott vezér akar lenni és a közketonák szerepére épp a legméltóbb szerepvivők visszahuzódó szerenysége akar vállalkozni. Hát lehet-e így az üdvös társadalmi együttélést elképzelni? Szép-

jével végig simítja kender-szőke fűrtjeit, önelégülten gyönyörködik önmagában, ma először földig érő hófehér hosszú ruhájában. Kacér mozdulattal húzza össze a ruha fodrait, igazítja fejeket.

Ma szépek, nagyon szépek kell lennem, ellenállhatatlannak, csillogónak, hogy meghódoljon gróf Telegdy.

Meg egy gondolata sem volt Dezső számára, ki egyedül, elhagyatottan, gondolataiba elmélyedve, nagy dolgokra készült.

A csengős szárok egymást érték, a csillogó bál terem sima parkettjén karöltve sétált gróf Telegdy Sárkává, s a diváról csevegtek. Hiába iparkodott Sárka a női ügyesség összes eszközeivel a szivre fordulattal siklott ki a számaúra szőti aranyalóából és sietett minden feltűnés nélkül magára hagyni Sárkát azon ürügy alatt, hogy üdvözlő az újonnan érkezett vendégeket.

Sárka szeme hosszan kísérte a teremből távozó gróf lépteit, elmerülve, észre sem vette a feléje közeledő halvány arcú Dezsőt, ki még egyszer utóljára tárta fel szívet Sárkának, figyelmeztetve fogadására, esdeklő szavakkal, könyörgött neki, hogy ne tegye boldogtalaná, boldogítsa kezével és régen neki ígért szerelmével.

Sárka divatos leány volt, nem hozta zavarba a vallomás, gúnyos mosollyal mérte végig régi barátját, és csak annyit válaszolt neki:

— Gyűlölnöm az erzelést, beszéljen egyeből.

nagyon szép az önérték becsben tartása, de felbecsülése az értéktelenségnek az értékmagasság legfelső fokáig, ez nem csak nevétséges, hanem veszélyes is.

A ki vezetni akar, az tudjon is vezetni, a számár borbortja a tömlőt, de vizet nem tud bele meríteni. A vezérnek legyen késztsége, hivatottsága, erélye és tisztá keze. Ámde most nem ilyen kaliberű egyének kezében van a társadalom működésének vezetése. Pedig a kiké- nek egyéniségében e tulajdonságok egyike is hiányzik, az már az első szerepre képtelen. S mert képtelen emberek tölték fel magukat, ezért látható a társadalmi élet egész terén a legnagyobb felületesség, a képmutatás. Üres jelszavak hangzanak a hamis mezzel előrvázott tehetetlen vezetők ordításából. Ezért oly tehetetlen ez a mi társadalmunk.

Azt felelhetné valaki: Tekintsük a társadalmi élet legszebb ágát, imé milyen fejlődésnek indult a társadalmi szellem, az egyesületi élet!

Tagadhatatlan az egyesületi élet tevékenységének fellendülése. Óriási az utóbbi két évtizedben alakult egyesületek, körök és jótékony- sági intézetek száma. De ugyan mi vezette itt az embereket? Csak a — hiúság. Itt is egyesek szereplési viselkedésége hozott létre sok tagadhatatlanul szép és nemes intézményt, melynek ugyan a társadalomban benne rejlő erő megadta a helyes irányú lökést, de amelynek indító oka létrehozatalban csak az emberi gyarlóság volt. Sőt ki kell jelentenünk, hogy az egyesületi élet — tisztelet azon intézményeknek, melyek egy kalap alá ez esetben nem vonhatók — ma már nem más, mint a szellemi rokkantak menedékhelye, a kielégítetlenül maradt tehetségnélküli ambíció vigaszversenye.

Mikor már helyesebb uton, komolyabb pontokon nem tudunk érvényesülni, akkor az egyesületi élet tág terére lépünk, hogy itt szerepeltsük — ha jó utolsónak is — neveinket, itt hozzuk magunkat olesó forgalomba és csodálatos, a forgástól nevének el nem kopik, hanem annyira jó hangzású lesz, hogy azután lassan-lassan előbbre is kerül. Így teremnek filantropok, így keletkeznek bajnokok a közjó terén, így születnek meg a kicsiny egyesületi nagyságok, a *társadalmi oszlopai*.

De nem érdemes ezekkel a példákkal foglalkozni, mert hisz az emberi gyarlóságokat megtaláljuk a világ minden emberlaktá helyén s ha talán nekünk e gyarlóságokból több jutott, ne kérkedjünk vele, titköljük el és csakugy titkon vonjunk következtetéseket e hibáinkból.

De sokkal fontosabb annak megállapítása hogy miért *tengődik* társadalmi életünk?

Adjuk meg erre is a választ. Nálunk mindent áldozatul vesz a nagy moló: a politika. A pártpolitikai gyűlölet megnyilvánul a közélet minden terén, a pártpolitikai ellentét s az ezzel felkelített gyűlölség ott kísért a társadalmi élet minden megnyilvánulásában.

Politizálunk kenyérkereset közben, politizálunk a klubokban, a családi tűzhelynél, nemzeti ünnepeinknél, vértünkbe vált a politika s politizálunk társadalmi különbség nélkül: a munkás kenyere éppugy a politika, mint a magán- sés. És míg ok nélkül, a nem politizálásra való helyen politizálunk, hát vitatkozásunk gyűlöletté, botrányvá fajul, s ha két ember volna is csak együtt, két ember hazamentő véleménye sem azonos.

Ez a megülő betűje a mi társadalmi éle-

Szóltanul, támolgyogva hagyta el Dezső a termet, az ajtónál még egy bucsu-pillantást vetve elvesztett boldogságára és a ruhájába sietett.

A cigány ruhazza az első eszárdást, Sárka diadalmas arccal fogadja gróf Telegdy karját, hogy vele megnyissa a többi hölgyek irigységére a bált.

Egy pisztolylövés dördült el a terem ajtón kívül. A másik pillanatban már gróf Telegdy ott hagyta Sárkát, elsőnek érkezett a haldokló Dezsőhöz, ki a halál-hörgés közt nyújtá át neki Sárkának írt bucsuzó sorait. A levél nyitva volt. Míg a mentők elvitték Dezső holttestét, ő megrendülve sietett szobájába, végig olvasta egy szenvedő szív fájdalmát, csak aztán ment ismét a bálterembe, hogy teljesítse a haldokló óhaját és lássa Sárka lelki állapotját, kinek jellemét a levél tartalmazta megismerve, most már lelke mélyéből gyűlölt.

Csalódott! . . . Sárka esapodár természete nem érzett gyötrelmeket, karöltve sétált egy barátjával és kárörvendő mosollyal arcán, nem méltatta egykori barátját egyéb megjegyzésre, mint:

— Megtalálta, amit kerest!

Csak akkor borult el Sárka mosolygós arca, akkor bánta meg tettét, midőn a gróf tündetőleg a terem közepén hagyva, egy megvető pillantással egyébre nem méltatta.

Most esordult ki szemeiből a megbánás könyvesjeje.

De már későn volt!

tűnknek. S ha ezután még rámutatunk a felekezeti különbségnek az utóbbi években divatossá vált számbavételére, melyből a kölesönös vallási gyűlölködés támadt, ha felidézük a nemzetiségi érvódásokat és törekvéseket s ha végül anyagi előrehaladásunk dacára is egyes osztályok beállott elszegényedését, nyomorát tekintetbe vesszük, valamint a gazdasági válságot, úgy megtaláltuk e bajokban a teljes okát annak, hogy miért züllik széjjel a mi társadalmi életünk egysége, mi e nemzet fejlődésére hazafiságára, közérzületére különösen a vészek idején olyan nagy befolyással volt.

Elszomorodik szívünk, ha látjuk, hogy e tevékeny század végnapjaiban mi még vallásuk szerint becsüljük és becsüreljük az embereket, s fáj látnunk, hogy e nemzet fiait nem egyes közérzületben, hanem vannak nemzetiségek, kik nem csak távol tartják magukat a magyar társadalmi egységességtől, hanem az ellen tennének, sőt vakmerőségökben odáig mennek, hogy megtagadják nemzetünkhöz való tartozásukat és a nemzeti egység megrontására és megnyirbálására is törekszenek.

Most, mikor már olyan erősnek, olyan izmosodottnak s olyan előrehaladottnak képzeljük magunkat, jó lesz, ha ezeket fordítjuk figyel- münkre. Jó lesz, ha észrevesszük a társadalmi együttélés hiányát és ha lehet szép eszközökkel kisimítjuk, ha nem, hát kénszermondón leküzd- jük az akadályokkét kimagasló veszélyes ferde- ségeket és megalkotjuk az egységben erős magyar nemzeti társadalmat.

Legyen mindenki annyi, amennyit ér, tudjon érvényesülni olyan fokig, a meddig érde- mes. Ne szenvedjünk önértékünk tulbecsülésé- ben, pávaszerű hiúságban, szereplési viselkedés- ségben, jogosulatlan ambícióban, ne kívánjunk államot menteni és boldogítani politikai tudá- sunkkal, legyünk egyszerűek s hagyjuk a nagy politikát azokra, kik azt megcsinálni hivatot- tak, — mi alkossuk meg a *magyar nemzeti tár- sadalmat!*

Alkossuk meg ezt és akkor megalkottuk a mi végvárunkat, a mi legnagyobb erősségünket. Ámde nagy alkotásra nem emberi fogyatékos- ságok kellenek. Veközöttünk ki hibáinkból, ren- deljük alá önmagunkat, ha ugyan lehetséges, a közérdeknek és legyen jelszavunk a munka, a becsületes, az önzetlen munka, mely nemesít.

Szilágyi Gyula.

H I R E K.

— **Kinevezések.** A pénzügyminiszter *Le- rancy* Károly sümegi adóhivatali ellenőrt a ka- rádi adóhivatalhoz pénztárossá nevezte ki. — Az igazságügyminiszter *Szathmáry* Béla pestvi- déki törvényszéki díjnokot a tapolcai járásbíró- sághoz végrehajtóvá nevezte ki.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter *Cze- nits* Antal nagykanizsai törvényszéki aljegyzőt a siklósi járásbírószághoz helyezte át.

— **Záróünnep.** A sümegi felsőleány és elemi iskola záróünnepélyét folyó évi június 26-án reggel 8 órakor a Ramassetter-láz udvarán, ked- vezőtlen idő esetén az emeletben tartja, mit a t. érdeklődőknek tisztelettel tudomására ad: Bánfi Alajos igazgató.

— **A toronyóra.** A sümegi toronyinak idő- viselte órája az egész hét folyamán megint ren- detlenül járt, ami a közönségnek igen sok bu- szuságot okoz. Állandóan 15–20 pernyi kü- lönséget mutatott a rendes időhöz képest s így mindazok, akik kénytelenek idejüket és munkájukat a toronyórához szabni, azt sem tudják, hányadán vannak az idővel. Ugyan mi- kor fogják ezt a kiszolgált régi szerszámot a jól megérdemelt nyugalomba tenni és szeszélyes időjelzésétől a közönséget megmenteni?

— **A tűz ellen.** Várnegyünk törvényható- sága megvásárolta a tűzoltótestületet. Ennek eredménye, hogy 101 hidrofór, 413 szekérfecskendő, 225 vízfordó kocsi, 2332 víz- tartó hordó, 1474 víztartó kád és 944 vízfordó veder áll tűzoltóink rendelkezésére, hogy ezek- kel az esetleg kitérő tűzi veszedelmek tovább- terjedésének gátat vessenek.

— **Ezüstmenyegző.** Kohn Ignác és neje esabrendeki földbirtokos házasságuknak 25-ik évfordulóját f. hó 12-én ünnepelték meg család- juk rokonai és számos jóakarók körében. Kohn Ignác több jótékony intézménynek nagyobb összeget ajándékozott; a csabrendeki izraelita jótékony egyesület részére ezüst lakodlma alkalmával 400 koronás alapítványt tett. Család- tagjai és rokonai a jubilánsokat értékes ajándék- dokkal lepték meg.

— **Helvíárdeü vasutak segélyezése.** A magyar királyi belügyminiszter 1898. évi 6535. számú határozatában kimondotta: „Ha valamely község- nek egy helyiérdeü vasutak segélyezésére megszavazott hozzájárulása már törvényhatósági és kormányi jóváhagyást nyert és a község képviselőtestülete ezt az elvállalt és a törvény- ben előirt jóváhagyást nyert kötelezettsége tel-

fele-
diva-
csönös
zük a
s ha
egy
omorát
válsá-
okát
adalmi
haza-
idején

jesítését önkényileg megtagadja, a törvényhatóságok nem az áll jogában, hogy a segélyezés fedezésére felveendő törlesztéses kölcsönügyletről szerkesztett kötelezvényt melynek aláírását a község megtagadja, a törvényhatósági jóváhagyó záradékkal ellátva, hanem az esetben a község kötelezettségének teljesítésére, a vonakodásból származható károsodásra való figyelmeztetéssel, felhívandó, s ennek sikertelensége esetén a községi vagyon kezelése az 1886. évi XXII. t. c. 117. §-a értelmében zár alá helyezendő, mely esetben a kivézendő gondnok lenne illetékes a kölcsönkötvény jogerős aláírására.

— **Veszedelemes betörőbandát** tett ártalmatlanná Kiss József szentgróti esendőrőrmester, mely körülbelül 8 hónap óta üzte garázdaságait Szentgrótot felveendő törlesztéses kölcsönügyletről szerkesztett kötelezvényt melynek aláírását a község megtagadja, a törvényhatósági jóváhagyó záradékkal ellátva, hanem az esetben a község kötelezettségének teljesítésére, a vonakodásból származható károsodásra való figyelmeztetéssel, felhívandó, s ennek sikertelensége esetén a községi vagyon kezelése az 1886. évi XXII. t. c. 117. §-a értelmében zár alá helyezendő, mely esetben a kivézendő gondnok lenne illetékes a kölcsönkötvény jogerős aláírására.

— **Építkezési szabályrendelet.** A zalamegyei ipartestület elnöksége, nekiműködésben Klossovszky Ernő zalaezerségi kamarai kültag rövid egymásutánban beadványokkal fordultak a soproni kereskedelmi és iparkamarához, amelyekben elpanaszolják, hogy Zalavármegye törvényhatósága még mindig nem alkotott építkezési szabályrendeletet, minek következtében a megye területén az építő-ipar terén lejtő mérvben szaporodnak a kontár elemek, úgy hogy már a tanult és iparengedéllyel bíró építőmesterek létét is veszélyeztetik. A kamara nem először foglalkozott ezzel a panasszal. Legutóbb az 1894. évi jelentés során sürgette meg az építkezési szabályrendelet megalkotását, mire 1895. évi november hó 2-án 72750. sz. a. kelt leirattal arról értesítette a m. kir. kereskedelmiügyi miniszter a kamarát, hogy a belügyi m. kir. miniszter hozzá 1895. évi október hó 6-án 79142. sz. a. intézett átiratában erre vonatkozólag azt jegyzi meg, hogy építkezési szabályrendelet alkotására a vármegyei és városi törvényhatóságok és illetőleg rendezett tanácsú városok is utasítottak s a törvényhatóságok és illetőleg rendezett tanácsú városok tulajdoni része már ily megerősített szabályrendeletekkel bír is, azok pedig, melyek ez ideig szabályrendeletet nem alkottak, azok megalkotására s fölterjesztésére újabb is utasítottak. Ezóta ismét harmadfel esztendő múlt el, aminekül, hogy Zalavármegye törvényhatósága ennek az újabb utasításnak megelégtelt volna. Ennek alapján kamara a kereskedelmiügyi miniszterhez azt a kérelmet intézi, hogy az 1884. évi XVII. t. c. 11. §-ának, valamint az erre vonatkozó rendelkezések Zalavármegyében is érvényt szerezni szíveskedjék.

— **Műkedvelői színelőadás.** A zalaszentgróti ifjuság a *Jótekonny Nőegyesület* pénztára javára jun. 12-én műkedvelői színelőadást tartott. Zsufolt nézőtér előtt a *Korona* nagytermében. Színe került Tóth Ede régi jó népszínműve a *Tolonc*. Az összesség jó előadásban mindegyik szereplő jól megállta helyét s ebben nagy érdeme van Molits József rendezőnek is. Sok taps és éljen jutott Bita Böske, Torma Zsigmond, Hadik Lujza, Krauz Géza és Opitz Ferencnek. Saly János kitűnő maszkjával aratot tapst. Anyagi tekintetben is jól sikerült az előadás. 120 frt 10 kr. bevétellel szemben 55 frt kiadás merült fel s így a jótekonny célra 65 frt 10 kr. jutott. Felléptek: Harkányi Károly báró 5 frt, Kálmán Károly orsz. gyűl. képviselő 5 frt., Kovács István 1 frt, Hamburger Mátyás 50 frt, Glázer József 50 frt, Trebits Pál 20 frt, Kiss József 20 frt, N. N. 20 frt, Hittig Árpád 20 frt, Saly János 10 frt. Az előadást tánc követte, mely kitűnő hangulatban a reggeli órákig tartott.

— **Tornaverseny.** A sümegi elemi iskola nagyobb növendékeinek tornavizsgálja június hó 18-án délután 3 óráig ment végbe. Utána nyomban a reáliskolai tanulók tornaversenye kezdődött. A verseny az iskola udvarán szabad és menetgyakorlatokkal kezdődött, majd különféle szeryakorlatokat mutattak be s ezek után megkezdődött a verseny. Az *ugróverseny* győztesei: Hermán István I., Jabab Imre II., Huppán József III. és Dömötör Károly IV. osztályu.

A *magas ugrásban* Hermán István I. 126, Galgóczi Lajos II. 140, Huppán József III. 144 és Dömötör Géza IV. oszt. 144 cm-rel. A *talolugrásban* Dömötör Géza I. 310, Galgóczi Lajos II. 370, Nagy Lajos III. 400, Dömötör Károly IV. oszt. 400 cm-rel győztek. Ezután nemzeti zászló alatt kiálltak a harasztra, ahol a 100 méteres *versenyfutásban* Rédei Gyula I. Galgóczi Lajos II., Huppán József III. és Bernard József IV. oszt. tanulók győztek. A versenyen kötélhúzás, birkózás és különféle tornajátékok fejezték be. Nagy közönség nézte végig az ifjuság érdekes gyakorlatait, élénk érdeklődéssel várva a versenyek eredményét.

— **A földhitelintézet a gyümölcsfajtalesztést.** A magyar földhitelintézet a gyümölcsfajtalesztést a hazai fajokkal utján előmozdítani óhajtván, az 1892-ik évtől kezdve az 1902. évig minden évben 1 darab 300 frtos, 2 darab 200 frtos és 18 darab 100 forintos jutalmat tűz ki oly tanítók jutalmazására, kik fajsokát kezelnek és a fajtalesztés terén szembeálló sikereket képesek felmutatni. Pályázat minden fajsokát kezelő tanító. Különös figyelemben részesülnek azok a tanítók, kik filloxera által pusztított vidéken kezelnek mintaszerűen fajsokát. A folyó évi díjakra a pályázati kérvények az évi július hó 1-ig adandók be a királyi tanfelügyelőhöz.

— **Meghívó.** A tapolcai és környékbeli kerékpározók folyó hó 19-én a billegel erdőben kerékpár-virágkorzóval egybekötött júniális rendeznek. Belépődíj: személy jegy 1 frt. Virágkorzó kezdete d. u. 4 és fél óra. Táncvigalom kezdete d. u. 6 óra. A korzóban résztvenni szándékozó vidékiek jelentkezhetnek Mányoky Gyula dr. r. b. elnöknél június hó 18-ig. Kedvezőtlen idő esetén nyírák a korzót, mint a táncmulatságot július hó 3-án tartják meg. — Keszthelyen a Balaton-Kerékpár Egyesület 1898. évi június hó 26-án délután 3 órakor a tapolcai országúton országúti házi versenyt rendez, melyre a t. sportegyleteket és sporttársakat fizetéssel meghívja. A versenyek kezdete pont 3 órakor. Cél: a Tapolca felé vezető országút 49-es köve mellett. Belépődíj nincs.

— **Zászló-szentelés.** A csabrendeki iparoskör augusztus hóban szenteli fel egyet a zászlóját. A zászlóanyai tisztet Bezeredy Istvánné Kis-Görböröl vállalta el.

— **Negyedik hajó a Balatonon.** A Balatoni Gőzhajós Társaság erősen iparkodik, hogy a magyar tengeren a közlekedést minél elevevebbé tegye. Három hajója jár most a Balatonon, a Baross, a Kelen meg a Helka, melyek Siófok, Balatonfüred, Alsó Órs, Almádi Kenese, Tihany, Balaton-Félfővár, Boglár, Fonyód, Révfülpöl, Badacsony, és Keszthely partjait kötik össze kényelmes menetrenddel. A társaság most a negyedik új hajót építteti s e héten terjeszti a kereskedelmiügyi miniszter elé a négy hajóval való forgalmasabb közlekedés új menetrend tervezetét.

— **Szólótalajvizsgálat a Balatonmentén.** A balatonpart közvetlen mentén elterülő szőlők talajvizsgálata — a helyszínen befejeztetett. A két albizottság, amely Almádi és Keszthely felől kezdte meg működését. Rév-Fülpölön találkozott, ahol értekezletet tartott s Budapesten a földtani intézet helyiségeiben a szobamunkálatokat, nevezetesen a térfélművet végezte. Az ezen munkák elkészültek, történi meg báró Radványky Béla elnöke alatt a helyszínen a felülvizsgálat — körülbelül június végén vagy július hó elején.

— **A házaló kereskedés ellen.** Zalaezerség szabályrendeletet alkotott a házaló kereskedés ellen. A soproni kereskedelmi és iparkamara a tervezet jóváhagyását javasolja a kereskedelmi miniszternek, mivel egyrészt a kereskedelem és forgalom rohamos fejlődése folytán már rég meghaladott házalási intézmény további fentartása oly városban, mint Zalaezerség, melyben 449 önálló iparos és 141 önálló kereskedő fedezi a vásárló közönség minden elképzelhető szükségletét, sem a vásárló közönség érdekével nem volna megközelíthető, sem a letelepedett s adófizető kereskedők és iparosok érdekeivel nem volna összeegyeztethető és mivel másrészt a rendelet szövegéről meggyezik a megszokott házalási szabályrendeletekkel és teljes épségükben fentartja mindama jogokat, melyeket a házalási nyílt parancs 17. §-a s az ezen §-t kiegészítő összes későbbi rendeletek egyes vidékek lakóinak biztosítanak. Hasonló szabályrendelet alkotása üdvös volna egyes nagy községekre, így Sümegre nézve is.

— **Felolvasás.** A sümegi katolikus legényegyesületben ma délután 4 órakor *Vida* János Amerikáról, *Ecs* Károly pedig Kubáról tart felolvasást. Mindkettőt a most folyó spanyol-amerikai háboru teszi időszerűvé.

— **Időjárásunk.** Valami különös periódusba juthatott ez a mi gömbünk vagy legalább az a pontja, ahol mi lakunk. Azelőtt csak hírt hallottuk a jégesőnek, most évek óta szokatlan pontossággal látogat meg bennünket. Első vizitjét folyó hó 12-én délután tette. Szerencsére, zuhogó záporosó kíséretében jött, így kárt nem igen

tett, csak szívünket töltötte el aggodalommal, hogy ismétli a múlt évekbeli pusztításait. Hála Isten, ezt nem eszelekedte. Utána napokon át hűvös, esős időjárás volt. Cszdánk különösen a bortenést feltették fölé, mert a folytonos eső a virágzásban károkat okozott. Majd egy heti borult, nedves hűvös időjárás után végre eloszlottak a felhők, kisütött nap, szinte kora tavaszi hangulatot kelte az emberben most, a nyár elején.

— **Méhészeti előadás** Abaffy József méhészeti szakíró f. hó 17-én tartotta meg előadását a Kaszinó nagytermében. Az előadás mintegy 25 hallgató jelent meg. Kár, mert a valóban élvezetes és a figyelmet lebillencsítő előadás megérdemelte volna, hogy nagy közönség hallgassa végig. Abaffy előadását a méhészet fejlődésének történetével kezdte meg, kidomborítván, hogy a folytonosan nehezülő életharc, a különféle gazdasági csapások mindinkább megkövetelik, hogy e szép hasznos hajtó gazdasági mellék ág általános elterjedést nyerjen. Érdekes előadásból megemlítendő, hogy az okszerű méhtenyésztés első feltalálója magyar ember volt. A múlt században az alföldön élt *Szarka* Sándor földbirtokos volt ez, akinek működése azonban nyom nélkül maradt. Így fűződik az okszerű méhtenyésztés dicsősége a *Dzierzon* nevéhez, akinek találmányát azután első sorban *Berlepsch* német báró, majd több fejesztették, különféle kaptárokkal lépve föl. Ezek közül kiváló *Grand* Miklós magyar tanító, méhészeti főügyelő, akinek kaptárát a országos méhészeti egyesület is elfogadta s alkalmazásra ajánlja. E kaptárt és kezelését kis mintában be is mutatta Abaffy. Bármiféle kaptárral rendezzük azonban a méhest, a fő az, hogy egy mellett maradjunk meg, mert ez a kezelést nagyon megkönnyíti. Az okszerű méhészetnek alapja a méhek természetének ismerete. Különösen érdekes volt az előadásnak a része, mely a kaptárban uralkodó mozgalmak életét élénkén tárta a hallgatók elé, ismertetve az anya méhnek, majd a dolgozóknak és heréknek szerepét abban a kitűnően berendezett államban, melyben a méhecskék élnek. Majd a rajzásról beszélt, de sajnos az idő előre haladt s az előadást be kellett végezni, melyet a jelen voltak élénk figyelemmel hallgattak végig. Az előadáshoz *Nyers* Imre zalaszent gróti tanító, akinek igazi szakértelemmel berendezett pompás méhese van, szemléltető eszközökkel is szolgált. Egy keretben gyönyörű lépes mézet és egy üvegen pompás pergetett mézet mutatott be. Nyersnek évi méztermése 5-6 q-ra rúg, amiből szép mellékjövödelme van. Ha közönségünk kitűnő hamisítatlan mézre óhajt szert tenni, forduljon hozzá. Ajánlatos volna különben, hogy városunk valamelyik kereskedésében raktárt rendezzen be. Azt hisszük, annak az igazán kívánatos produktumnak jó kelete lenne. Abaffy Sümegről Szent-Grótra utazott, hogy másnap ott tartsa meg előadását.

— **A krajczár vége.** Az egykrajczáros és a félkrajczáros réz váltópénz a magánforgalomban csak 1898. június hó 30-ig fogadható el, az állami pénztárnál és hivataloknál pedig 1898. évi december 31-ig. Ez időn túl azokat sem fizetéképpen el nem fogadják, sem be nem váltják.

— **Az amerikai hadsereg tisztjainak fizetése.** Az amerikai Egyesült Államok hadseregében ez idő szerint 2170 tiszt szolgál, köztük 71 ezredes 91 alezredes és 207 őrnagy. A tényleges szolgálatban levő tábornokok fizetése 37.500 frank, a brigadérosé 12.500 franc, az ezredesé 17.500 frank, az alezredesé 15.000 frank, az őrnagyé 12.500 frank, lovaskapitányé 10.000 frank, gyalogkapitányé 9000 frank, lovas főhadnagyé 8000 frank, gyalogos főhadnagyé 7500 frank, lovas hadnagyé 7500 frank és gyalogos hadnagyé 7000 frank. Ez a fizetés, a tábornokokon kívül ötödévenként tíz százalékos pótlékkal növekedik. Husz évi szolgálat után például az őrnagy fizetése 17.500 frankra, a lovas főhadnagyé 11.000 frankra emelkedik. Mindezzel azonban az ezredes járandósága 22.500 frankot, az alezredesé pedig a 20.000 frankot meg nem haladhatja. Az európai viszonyokkal összehasonlítva, ezek első pillanatra óriási összegnek látszanak. Tudni kell azonban, hogy a gazdag Unio hadseregének békelelétszáma a tiszti karral egyetemben mindössze 27.522 ember, tehát alig van akkora, mint akármelyik Balkánállamocskáé. Az európai nagyhatalmak katonái budgetéhez arányítva tehát az amerikai tiszteknak tiszzer akkorra fizetés járna. Mindamellét ki tagadhatná hogy a „nagyágos katonák“ felelőseinek a mostani körülmények között is irigylésre méltó dolguk van.

— **Biciklis rendőrség.** A berlini rendőrség körében napról-napra szelesebb alkalmazása van a biciklinek. Kezdték azzal, hogy azokat a rendőröket, akik a császárt napi kikocsizásiban kísérik, biciklire ültették. Miatan ezek tökeletesen beváltak, már most biciklis rendőr-őrzárókat akarnak szervezni. Minden rendőrszobát el látnak egy biciklivel, mely az egyes állomások és a központ között az összeköttetést fogja fen tartani.

